

Název: Třídím, tedy jsem...
Zdroj: Českobudějovický deník
Datum: 30. 03. 2015
Vyšlo také v: Jindřichohradecký deník; Písecký deník; Českokrumlovský deník; Prachatický deník; Strakonický deník; Tábořský deník
Odkaz: <http://ceskobudejovicky.denik.cz/>

Podle odhadů u nás třídí odpad asi dvě třetiny domácností a toto číslo neustále stoupá. Podle plných barevných kontejnerů lze usuzovat, že nám nedělá problém chovat se slušně a ohleduplně k sobě i přírodě.

Je faktem, že sama příroda vlastně nikdy žádné odpady neprodukovala a neprodukuje. Odpady a "odpadky" jsou až záležitostí člověka.

- Kam s ním?

Vlastně odjakživa museli naši předci, kteří se začali shlukovat do lidských sídel, řešit ono Nerudovské "Kam s ním"? A už od starověku a prvních velkých měst bylo nakládání s odpady velkým ekologickým a hygienickým problémem prakticky pro jakoukoliv společnost. Když stojíte v Římě na Foru Romanu, nemůžete si nevšimnout systému kanalizace, který si antika vybudovala. Nicméně středověk si stou otázkou moc nehrál a neschopnost středověkých sídel vypořádat se s odpady byla vlastně až do devatenáctého století příčinou mnoha epidemií a nemocí, které kosily populaci hůře než válečné konflikty. Proto je příjemné zjistit, že naše společnost udělala v posledních desetiletích v názorech na to, jak nakládat s odpady a jak správně třídít, veliký pokrok a že se podle těchto zásad i chová.

- Zákon o životním prostředí

Důležitým prvkem ve vývoji po roce 1989 byl u nás již začátek devadesátých let, přesněji rok 1991, kdy byl přijat zákon č. 17/1992 Sb., o ochraně životního prostředí. Ten poprvé do našeho právního prostředí zanesl výraz a definici trvale udržitelného rozvoje a toho, co pro něj musíme udělat.

- Na scéně i obaly

V roce 1997 byl pak přijat zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve kterém se již objevilo i řešení nakládání s obaly. Je třeba si uvědomit, jak výrazně se s nástupem plastických hmot změnila obala naše zvyklosti. Začaly ustupovat skleněné obaly a obaly tekutin a nápojů téměř stoprocentně ovládly plasty. V tomto období také vznikl nový systém nakládání s obaly u nás, který přinesl do našeho právního rámce zvyklosti a dobrou praxi z dalších evropských zemí.

- Systém zeleného bodu

V roce 1997 proto vznikla společnost **EKO-KOM** a vznikl nový systém nakládání s odpady – systém Zeleného bodu. Jeho důležitým prvkem je změna odpovědnosti za obalové odpady, která přechází z obcí na producenty odpadů, jimiž jsou sami výrobci. Další sladování s evropskými směrnici, především Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 94/62/EHS o obalech a obalových materiálech znamenalo i přijetí zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění dalších předpisů. Tento zákon explicitně upravuje povinnosti spojené s nakládáním s obaly a obalovými odpady.

- Jaké mají výrobci povinnosti?

Ze zákona tedy u nás odpovídá za ekologickou likvidaci obalů jejich výrobce, dovozce nebo ten, který obal plní. Aby bylo možné vyhovět požadavkům zákona a směrnic, vznikl u nás systém "zeleného bodu". Společnost **EKO-KOM** v rámci tohoto systému uzavírá s jednotlivými obcemi smlouvy a pomáhá jim třídění sběru domovního odpadu organizovat. Tato činnost je spolufinancována penězi, které **EKO-KOM** získává od firem, které se do systému zapojily. Jednotlivé firmy platí poplatky podle toho, kolik obalů, jaký objem a hmotnost na trh skutečně uvedly.

- Kdo více sebere, více dostane

Jednotlivým obcím je pak část z těchto prostředků přerozdělena podle toho, kolik tříděného odpadu se v jejich katastru sebralo a bylo odevzdáno k dalšímu zpracování. Jinými slovy: Kdo více sbírá, ten také

z těchto prostředků více dostane. Každý občan tak může svým způsobem své obci pomoci už jen tím, že nebude líný udělat o několik kroků více než ke své domovní popelnici. Nicméně společnost **EKO-KOM**, která se stará o třídění a recyklaci plastů, skla, papíru, nápojových kartonů, kovů a dalších využitelných materiálů po celé zemi, uvádí, že v současné době už je sběrná síť tvořena více než dvěma sty tisíci kontejnery. Modré, žluté či zelené kontejnery určené nejčastěji pro papír, plasty a sklo jsou ještě doplněny pytlovým sběrem. Dalšími místy pro sběr jsou pak sběrné dvory a výkupny.

- Co se děje s odpady dál?

Občas je ještě slyšet názor, že vlastně ani nemá smysl třídít, protože "to pak stejně svezou na jednu hromadu"... No, tak tomu opravdu není! Odpady, které jsou svezeny v barevných kontejnerech z jednotlivých obcí, je třeba před dalším zpracováním dále takzvaně dotřídít. To se děje na do třídovací lince, kde se odpady třídí na jednotlivé druhy podle toho, k jakému dalšímu zpracování, tedy k recyklaci, jsou určeny. Dále je potřeba ze suroviny, například skla, odstranit to, co tam opravdu nepatří, tedy jiné nežádoucí příměsi a nečistoty, které by mohly recyklaci znehodnotit.

- To zdravé slovo: Recyklace

Recyklace je jednou z mála cest, aby lidstvo, zvyklé na velkou spotřebu a konzum, nezaplevelilo svou modrou planetu odpadky. Recyklace šetří zdroje, suroviny, pomáhá vytvářet pozitivní vztah k životnímu prostředí, vychovávat mladou generaci. Každý plast vyhozený jen tak zbytečně do popelnice bude ležet na skládce po staletí, možná se ani nikdy nerozloží, a přitom mohl posloužit dobré věci a ušetřit přírodu...

- Co se děje s papírem?

Spotřeba papíru je v moderní společnosti stále obrovská, byť papír jako nosič je postupně nahrazován například elektronickými médii. Sbírat papír je ale klasika, protože sběrový papír slouží jako důležitá surovina k výrobě nového papíru. Přidává se do dřevité směsi na výrobu nového papíru a podle odborníků jde takový novinový papír recyklovat či papírový sáček recyklovat pětkrát až sedmkrát... Recyklace papíru je tedy nesmírně důležitá hlavně pro naše lesy a při současných technologiích už není na první pohled ani jisté, zda jde o "nový" papír, či recyklovaný

- Co se děje se sklem?

Sklo se třídí na bílé nebo barevné, to už přímo při sběru na místě. Pak se drtí na střepy a takto upravená směs střepů se přidává jako důležitá přísada do nové skelné směsi. Dá se říci, že na rozdíl třeba od papíru je sklo vlastně recyklovatelné donekonečna a dá se díky recyklaci ušetřit spousta vstupních surovin i energie potřebné na výrobu nové směsi.

- Co všechno může vzniknout z "petky"?

Obrovský nárůst obalových materiálů z plastických hmot v posledních desetiletích vyžaduje i rozumný přístup nás spotřebitelů. Je třeba si uvědomit, že šíře plastových materiálů na obaly je nesmírně široká a pestrá a že plasty mají v přírodě vlastně nekonečnou dobu rozpadu, takže patří k největšímu zlu, kterým naši přírodě nezodpovědným přístupem ubližujeme. Přitom se i plasty dají velmi dobře recyklovat. Vždyť z obyčejné pet lahve je možné získat třeba polyesterová vlákna, z nichž se vyrábí izolační vlákna, používají se třeba jako tepelné výplně zimního oblečení, do spacáků, lůžkovin nebo na výrobu zátěžových kobereců, které musí snést velkou mechanickou zátěž. Z takové recyklované igelitky či fóliového sáčku se může vyrobit zase další fóliová taška nebo sáček. Široké využití má polystyren, jehož izolační vlastnosti jsou dobře známy.

- Skřiváci na niti

Tenhle půvabný trezorový Menzelův film nás zavádí do hutí, které zásobuje surovinou právě sběr. Recyklace kovových odpadů u nás funguje především formou výkupu ve sběrných druhotných surovin. Novou tříděnou obalovou technikou jsou nápojové kartony, které jsou z papíru, ale mají ještě hliníkovou nebo polyethylenovou součást. Nápojové kartony se drtí na výrobní lince a zatepla se lisují do desek.